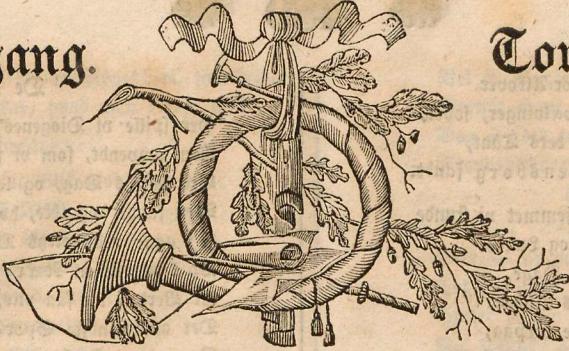

Ottende Aargang.
Nº. 121—22.

Torsdag d. 19 Juni
1834.

A J D B E N H A V N S P O P P S C H U F T

Udgiven af A. P. Liunge.

Trykt i det Poppiske Officin.

Dette Blad forsendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten, saavel i Danmark, som i Hertugdømmerne.

Manden med Perspektivkassen.

En Pintsespog.

Forord.

Kjære Vilhelm! naar man har gaaet en Tour i en yndig Egn, eller tilbragt en fornisiel Dag i Naturen, pleier man gjerne at plukke en Blomst, en Urt, ja ofte blot et Blad af, for at det kan tjene som et Grindringstejn, naar andre Dage, der ofte ere langt mindre kjære og langt mindre gehaltrige, ville fortrænge Mindet om det, som er svundet. Nu er det ikke altid Noser, vi lægge i vor lille Kommebog. Ofte er det ganske simple Blade. Det er jo ikke Bladet, som skal have Verdi; det skal alene minde os om Noget, som har enten virkelig eller indbmidt Verdi for vort Indre.

Nu er rigtignok Pintsen betrægtet heri Norden, som Narets egentlige Vaarfest; men Dronninger pleie heller ikke at være de Første, som indfinde sig til et Bal. De lade Folk vente paa sig. Saasom nu Rosen, der er Blomsternes legitime Dronning, arriverer her til Sjælland først omrent ved Dyrehavstiden, maa Du noies med en simpel Pintselillie til at lægge i din Grindringsbog.

Gjem den der, Kjære Vilhelm! men tag den engang imellem frem, om den ogsaa er lidt hentorret og har tabt sin første Friskhed, naar Julesneen ligger høit paa Gaden og Winterstormen fortæller, at nu er det tyft paa Esrom, at Bonde-drenge ikke længer tor ride med Prammen, og at selv Dre-sunds Krigsskib maa søge til Havn, da Nordenbinden vil prove en Dyft med sine Brødre. Gib denne Spøg, i hvilken jeg har forsøgt at gjengive Dig nogle faa Situationer af vor sidste Pintsetour, maa gjenkalde Dig i Mindet den rolige, ret hjemlige, Stemning, i hvilken vi nøde dens Vaarfest! Lev vel!

Manden med Perspektivkassen:

Her seer De, mine Herrer og Damer, et Selstab af unge Mennesker. I Hammermøllen holde de sig lystige og glade, ligesom jeg og andre mine Eige i Dyrehaven. En Maler har taget de forskellige Situationer af, og ved et Slags Trolddomskunst har jeg bragt disse, af Maleren fremstillede, Personer til at tale. Dog skal jeg foran Stykkerne udtyde dem enhver Ting, mine Herrer og Damer! Vær saa god! det er strax at faae at see. Her seer De den første Prospect, som viser Dem Esrom Sø og Canal. Selstabet seiler paa Trækschuyten.

De Seilende:

Prammen er rede og Hesten parat,
Op paa dens Ryg er den lille Krabat.
Douget han spander for Kæren i Bandet,
Hurtig han trækker os oppe fra Landet.
Eia! Seiladsen er hurtig og ny,
Træer og Buske saa ilfommme flye.

Alt er i Orden, I Damer og Herrer!
Intet vor Fart over Bolgerne spærret.
Kærker og Gjøge fra Graner og Ele
"At her er deiligt" os glade fortælle,
Og, under Høp i det luvrige By,
Ride de lystigen Sommer i By.

Sa her er Alt, hvad vi kunne forslange,
Skyggende Træer og frødige Bange;
Bolgernes Skulp over Rødder og Kvister,
Deilig Musik af de smaa Hautboister;
Himlen og Bolgen saa deiligen blaae,
Jorden saa grøn til at qvæge sig paa.

Seer I, mens Baaden os sagtelig gynger,
Slottet derover blandt Træernes Klynger?

iaar har givet. Selskabet udførte (som tidligere nævnt) til almindelig Tilsfredshed: "Dagen for Juul", et Familiemalerie af Dr. Zopfer, og: "De smaa Billedtyve", Baudeville af Angely, for en talrig Forsamlings, som, til Trods for Rygtet om Bygningens Skønhed og nærværende Oplossning! havde sløkket sig sammen derude. I det første Stykke optraadte to nye Subjecter — det er at sige: Do, som ikke ere fra ifjor — Gru v. Schau roth, et lille, undersøgt Talent, hvis hidindtil med Held kunde Fremtrænse og Evolutioner paa Scenen alle-rede tilstrækkeligen godtjøre Huset Stryke; og en yderst vætherisk Esker, Hr. A. Becker, hvis Kunstrestitutioner derimod paa ingen Maade kunne siges at være for vægtige. Det maa i denne Henseende bemærkes, at Selskabet, efter Sigende, skal have et Par duelligere Medlemmer i venten, som have forsinket sig, hvormod nogle mindre Heldige ganse betimeligt ere arriverede. Vanfæligt vil imidlertid nogen ny Acquisition forblanke Selskabets Kløverblad: Md. Rosenbusch og Dhrr. Hanstein og Pöschel, som ogsaa denne Aften nøbe rigelig Opmuntring fra Publicums Side.

— Den engelske Jagt: "Rendeer" gjorde igaard en Lyst-fælads til Humlebæk og tilbage, i hvilken den henværende franske Minister, Hertugen af Montebello og Gemalinde deltog, isølge Invitation af Geren, Sir Moore Esq. Imorges afgik den herfra til Petersborg.

— Under Overskrift: "Marmorkirken og Thorvaldsen", læses i Mgl. f. geb. St. Nr. 63 d. A., følgende interessante Artikel fra Kjøbenhavn: "Hvo funde i Kjøbenhavn betrakte Marmorkirkens prægtige Rum, uden at gribes af en ubestemt Følelse af længselsfuldt Beemod? Hvo funde træde ind i Frue Kirke, uden at vorde gjennemtrængt af hoi Beundring for den største af alle levende Billedhuggere og tillige af et oplostende Haab? Jeg idetmindst har følt dette, og de tvende Navne, jeg har valgt til Overskrift for disse Linier, have uvilkårligen i min Phantasie sammenslynget sig til et hærligt Heelt. — Thorvaldsen er et Navn, af hvilket hver Danse tor være stolt, i hvorvel han selv, tilhørende den hele Verden, forlængst, og vel for stede (?), har løsrevet sig fra sit lille Fædreland. Men de Danske vredes derfor ikke paa ham, de glæde sig over deres Undlings vidtudbrede Noes og bidrage gjerne deres til at udbrede den endnu videre. Et Bevis der-paa er Prof. Thieles Pragt værk over Thorvaldsens Levnet og Værker, hvis første Deel (i den tydße Udgave) netop ligger for mig, og ved hvilket jeg kun ret meget beklager een Umstændighed, at det nemlig er meget for dyrt til at blive almindelig bekjendt. — En stor Kunstners Biographie ligger altid noget eiendommeligt Oplostende, især naar han, hvad ikke sjeldent er tilfældet, har haft at kæmpe mod restriktionshærdighed. Denne første Fremspire af det unge Talent, som er et Mysterium, selv for de Samtidiges nærmeste Nærhed, denne første Fremglimten af den guddommelige Flamme gjennem alle den endnu ikke uddannede Lands og Legemets Skranker, denne første Opvaagnen af den undseelige Følelse, at gjemme en Gud i sit Indre, og endelig det store Dilett, da hans Genie erkendes af Verden, da Jason har tilkæmpet sig det gyldne Blies og Jordens skønneste Stolthed bringer hans Bryst til

at svulme: Hvo var ifstand til, urort at læse Skilbringingen af slige Gjenstande, om end nok saa simpelt udført, eller snarere, udført jo simpelre jo bedre? Thorvaldsens Levnet er egentlig ganse blottet for Begivenheder, naar man fraregner dem, der ikke egne sig for Publicums Blif, og paa hvilke hvert Menneskes Liv er rigt. Men dets Interesse ligger i hans Genius. Man seer den fattige Dreng først tegne og suite for Faberen, indtil den redelige Huushane efterhaanden begynder at ahne, at den unge Drn neppe torde lade sig noie med mosommelsen at opsanke sit lille Korn i det landlige Gaardsrum. Derpaa seer man nogle brave Professorer med Velunderblik lade deres Die hvile paa den unge Eleve, der vel begynder at føle den indvortes Kunstdielse; men desuagtet syer Bædkampen med det Sædvanlige og kun halvt tvungen erhverver sig alle sin Fødebyes Wresmedaller, indtil han, med vidtudbrede Binger, flyver bort, for vel aldrig mere at vende tilbage til Neden. Sit Alexanderstog og saa meget Skjont, og det Skjønneste af Alt, Christus og Apostlerne i Frue Kirke, har han sendt sin Fødeby, og jo mere han sender, desto mere onse vi at besøde. Denne Frue Kirke er en ganse eiendommeligt Bygning, hvis Udvortes lader Mange utilfredsstillede. Englandsnernes Bombardement ødelagde det gamle, store Værk; nu er det gjenreist, har faaet en simpel hvid Kjortel, og, istedet for det himmelhøje Taarn, der skyttebe ned indtil faa Alen over Tagets Gavlshøje, et stort, gyldent Kors. Mig behager det; men det Indvendige vil sikret paa Enhver gjøre et Indtryk, som, fuldkommen overensstemmende med Christendommens simple, hellige Værdighed, virker mægtigt paa Følelsen. Over Alteret staar Christus, ikke den Danneckerste, seirende, men den vel-signende, der kalder de af Moisie Nedtrykte, de med Sorg Beladte til sig. Nogle mene, Hovedet er for lidet, Andre dadde andre Dele; men denne Christus vil evig forblive et Mester-stykke, en hellig Billedstøtte, heiligtjennem ophøjet og begejstrende til Taater. Ved Kirkens lange, simple Sidevægge staar hans Tolb, i højlig Rad, ved de togaagtige Gevandter væsentlig forskjellige fra Christus, hvis Overkrop er blottet. Ingen af dem er der, som jo henriver til Beundring, og hvem man ikke gjerne med Grefrygt vilde hylde som sin Religions Stifter; men Thomas er dog især mesterlig; vantroende, og dog besjælet af en saa hellig Tillid, en fuldkommen løst Opgave. — Denne Forening af de tretten kolossale Billedstøtter i Frue Kirke, hemmed mig til allehaande Dromme. Jeg tænkte paa Canova, der gjorde sin Fødeby en Foræring, som kun hans egen Hæder vil overleve. Saalst det mig ind, nylig at have læst, at Thorvaldsen, ikke saa rig, men ligesaa stor og god som hin, havde testamenteret Staden Kjøbenhavn sit Ateliers Skatte. Hvilkens testamentariske Gave! Jeg gik hjem, med en Verden fuld af højlig Billeder for min Sjæl. Jeg boede i Bredgaden og fra mit Bindue havde jeg en højlig Udsigt til Frederiks Kirkens gamle graae Marmorruin,; hvis uhyre Størelskafter, hvis høje, med Gras bevoksede Mure, med de tomme, hule Bindues-nischer, holdt og højligsloft ragede op i den blaae Luft. Frederik V., vor Konges Bedstefader, der lod Niebuhr reise til Egypten, og valgte Bernstorff til sin Minister, lagde i Aaret 1749 Grundstenen til denne Kirke, paa en stor, fri Plads, ligesof Indgangen til den sorte, brede Dvergade, som

forbinde Bredgaden med den nuværende Residents, Amalienborg. Hvilket Ensemble, hvis den herlige Bygning var blevet fuldendt. Men da Kongen døde, 17 Aar efter, standseses Bygningen, og efter den Tid fattedes man vel Midler til at gjenemføre den altfor stort anlagte Plan. Man satte et Plankeværk for den sjønne Plads og lod de uhyre Marmorblokke, som vare hidbragte i stor Mængde, blive liggende. Gjenopbyggelsen af det afbrændte Christiansborg Slot, som man holdt for vigtigere end Fulddannelsen af Frederiks Kirke, gjorde Krav paa Alt hvad man formaaede at udrede til Sligt, ja man bejente sig, til det nye Slots Forskjønnelse, af de til Kirken bestemte Bygningsmaterialier, og begyndte endog saa paa, igjen at nedtage de enorme Blokke fra de lavere Muurpartier. Man fortæller, at de i København boende Katholiker have tilbudt at lade Kirken fuldende paa deres Bekostning, naar man vilde aftræde dem den til deres Gudstjeneste; men Regjeringen har ikke fundet det passende at indvie den sjønneste af alle Kirker til nogen anden, end den herkende Lutheriske Gudstjeneste. Det samme paaskaaer man om Tønderne; men viist er det, at i den næste Tid den franske Gesandt, Marquis de St. Simon, der beboede et smukt Privathus umiddelbart ved Siden af Byggepladsen, henvendte sig til Ministeren for de udenrigske Ulliggender, salig Geheimeraad v. Rosenkrantz, om at erholde Tilladelse til, paa sin Bekostning, at hørstage det nævnte Plankeværk, bortrydde Bygningsmaterialierne og lade den hele Plads, hvorpaa den prægtige Ruin staar, forvandle til et Haveanlæg. Heller ikke dette tilstædttes. — Medens jeg, i mit vindue, rugede over disse og lignende tanker, var det blevet mørkt; paa den ene Side traadte Maanen i sin Seglform frem over Tagene i den næste Gade og gjod sit svagtglinsende, matte Skin over de kjæmpemæssige Marmormasser, og paa eengang vandt, som ved et Tryllestag, Alt en anden Skikkelse. Ingen omkringliggende Blokke forstyrrede den med Flieser belagte Plads's rene Flade, Kæmpestilerne bare en kolossal Gronespice og bag ved dem hævede sig de graae Vægge og hvævede sig derover som Pantheons Kuppel. Jeg steg op ad Portalens brede Trapper og traadte stufsende ind i den fra oven ophylte Hal, hvor Thorvaldsens Underværker — Bas-reliefferne trindtom indfsiede i Væggene, Statuerne deels i Mischier, deels i en viid Krebs paa fremspringende Piedestaler, og i Midtens indviede Rum de sjønneste af de sjønne Værker, tilgjængelig, fra alle Sider og i den herligste Belysning — henvir mig — indtil jeg vaagnede. — Denne sjønne Drom var alt igjen gaet mig af Minde, og maakke havde jeg aldrig husket den, hvis jeg ikke mylig havde læst i de offentlige Blade: "Kunstforeningen i København har utsat tvende Priisbelønnninger paa 400 og 100 Rbd. Solv for en Plan til Benyttelsen af Marmorkirkens maleriske Ruin. Det er overladt til Kunsteren, hvorledes han vil indrette sit Projekt, til den bedste Benyttelse af hine Levninger, saavel som af den Plads, hvorpaa de hoile."

— Den Kongl. Quarantinecommission i Stockholm har nu udstaedt en Bekjendtgørelse (dateret 3de ds.) ifølge hvilken, fra d. 15de dennes (i Mandags) og indtil videre, saavel Skibe og Baade, som Reisende, der komme fra Sjælland,

fritages for at være forsynede med Sundhedspas, ligesom eiheller Skibe, der ere bestemte til en svensk Havn, naar de paa Reisen anløbe Helsingør, længer behøve at medbringe Attest om Sundhedstilstanden i sidstnævnte Stad. — (Den i nærværende Blad for en Tid siden indførte Artikel om den formeitlige Unobvndighed og Gøne af disse Sundhedspas m. m. har i flere svenske Blad fremkalbt Bemærkninger desangaaende, som i skarp Tone langt have overtruffet dette Blads Uttringer).

— I Carlserona Weekblad læses, under 7de ds., følgende: "Øvelseskadren har nu lagt ud paa Rheden og indmonstret. Foruden de fem herfra udkommanderede Orlogsfartsier, hidkom i Onsdags den norske Corvette Ørnen og i Torsdags Skonerten P'Aigle fra Gothenborg, hvilke ogsaa følge med Eskadren. Tre norske Officierer have indmonstret paa de svenske Fartsier og en svensk Premierlieutenant er gaet ombord paa den norske Corvette. Siden 1828, da en Eskadre udgik til Middelhavet, har ei nogen større Ubrugning her fundet Sted; thi i Anledning af Choleraen udgik kun Smaafartsier til Quarantinebevogtning. Thvorvel der kun er een Fregat i denne Eskadre, og de øvrige Fartsier bestaae af 3 Korvetter, 1 Brig og 2 Skonertter, viser Orlogsrheden dog nogen Livlighed, som fjernt erindrer os om fordums Tider, da det svenske Flag ei var saa fremmedt som det nu, ved mangeaarig Hvile, er blevet endog i Østersøen. Stridsprøgsmalet om Fortrinnet af den store eller lille Flaade haabe vi endelig maa løses saaledes, at den Halvøe, vi beboe, idetmindst til sit hovedsaglige Forsvar, betroes til en Flaade, som visselig, om den kunde bringes til en Styrke, nogenlunde svarede til hvad den forдум har været, afgiver den sikreste Garantie imod Indsalb i Landet, og imod dets Hærgen ved fjendtlige Invasioner. Efter Soetoget i 1788 eiede Sverrig endnu en Flaade af 21 Linieskibe og 20 Fregatter, foruden mindre armerede Fartsier, hvilke dog, desværre, forstørstebelen ere gaaede tabte ved sletberegnede Forholdsregler, ved ulykkelige Hændelser og Tidens Ødelæggelser. Bore Esterkommere torde endnu neppe faae at see Sverrig og Norge tilsammen at eie en saa betydelig Sømagt."

— Ifølge "Aftonbladet" har Capt. Ross under sit Ophold i Stockholm der kjøbt sig en lille Jagt, paa hvilken han med to Mand er afgaet derfra, for at tage til Umeå eller en anden nordlig Havn, hvor det skal være hans Agt paa et derørende Skibsørst at contrahere om Bygningen af det ene af de Fartsier, af hvilke han vil betjene sig til sin intenderede Sydpolsexpedition; og agter han siden videre at fortsætte sin Reise til Petersborg. Capt. Ross har i Stockholm været inviteret hos Kongen og Kronprinsen, ligesom han ogsaa blev optagen til Medlem af det derværende "Seglings"-Selskab, for hvilket Kronprinsen er Beskytter, i Egenstab af Stor-Admiral, og som, med hans Tilladelse, fører et særligt Flag med H. R. H.s Navn tilligemed de svenske og norske Farver.

— I "Helsingborgsposten" har ogsaa været indført en Beretning om det hollandske Linieskib "Zeeuws" Ankøst til Helsingør og de mange Saluteringer, som i den Anledning fandt Sted, hvorhos doleres over, at Linieskibet, som strax bevarede